

Innledning

Troms trenger kultur

Jeg har vært fylkesråd for kultur og helse i halvannet år, og er stolt av å kunne presentere denne fylkestingsmeldingen om kultur. Jeg mener at vi sammen kan utvikle kulturen til et område som kan være viktig for landsdelen fordi:

- kulturtilbud er viktig når folk skal velge hvor de vil bo
- kultur skaper trivsel
- kultur skaper nye arbeidsplasser
- kultur er basis for forståelse og identitet og
- kultur skaper møteplasser

Fylkesrådet ønsker en sterk satsing på kultur og vil spesielt prioritere kulturtilbud rettet mot barn og unge. Men vi vil samtidig understreke de muligheter man har for å bruke kunst og kultur til å bygge bru over generasjonene og skape kontakt mellom forskjellige etniske grupper.

I tidligere tider sto kampen for å overleve sentralt i tilværelsen. Mennesket av i dag har helt andre krav. Hvis lokalsamfunnene i Troms skal være attraktive bosteder, må det naturligvis finnes arbeidsplasser, hus og hjem. Men i dag kan mange ta med jobben dit de vil bo, og da blir verdier som natur, friluftsliv, og tilgang til gode kulturopplevelser tillagt stor vekt.

Fylkesrådet vil utvikle lokalsamfunnene i Troms. Fylkesplanen trekker opp en senterstruktur, og sentrene må ha tilstrekkelige kulturanlegg og kulturtilbud – slik at de kan gi "urbane" tilbud. Samtidig vet vi at mange i byene etterspør andre kvaliteter som de kan finne på mindre steder, der nærhet til naturen og samholdet i bygda spiller en vesentlig rolle. I Troms er vi så heldige at vi kan tilby begge deler.

Jeg konstaterer at kulturarbeidsplasser nå er den raskest voksende næringen i Norge, og Fylkesrådet vil ha et sterkt fokus på kulturbasert næring og utvikling av kultur næringer.

Fylkesråd for kultur og helse
Synnøve Søndergaard

Kunst- og kulturtilbudene må være tilgjengelig for alle.

Fylkeskommunen er aktiv på de fleste kulturområdene som eier av kulturinstitusjoner, tilskuddspart til viktige prosjekter og virksomheter og som rådgiver og samarbeidspart overfor kommunene.

Fylkesrådet vil ivareta og utvikle kulturinstitusjonene. Vi vil være en aktiv eier både som pådriver for å få staten til å gi landsdelen den andelen av de statlige kulturkronene vi fortjener, men like mye for å oppnå målet om å gi alle i fylket et bredt kulturtilbud.

Kultur kan være basis for satsinger langt ut over kultursektoren. Jeg kan nevne film som mulighet både for kreative nordlendinger og produksjonssted for filmselskap fra hele verden. Den kulturelle skolesekken som gir muligheter for inntektsbringende arbeid for utøvende kunstnere innenfor alle kunstuttrykk, håndverk- og tradisjonsfag som kan utvikles i næringssammenheng og ikke minst kultur som basis for en større satsing på turisme.

Fysisk aktivitet er viktig for folkehelse

Troms fylkeskommune er fyrtårn for folkehelse. Det betyr at vi løfter fysisk aktivitet inn i alle sammenhenger det er mulig. Barn og unge er prioritert innenfor hele kulturområdet, og spesielt innenfor folkehelse. Klarer vi å bidra til at den oppvoksende slekten skaffer seg sunne vaner i ung alder, kan de kanskje skånes for en rekke livsstilssykdommer senere i livet. Vi skal heller ikke glemme at fysisk aktivitet og kulturutfoldelse er viktig for den psykiske helse. For å ha en helhetlig politikk på folkehelse og stedsutvikling vil Fylkesrådet signalisere sterkere politiske prioriteringer av spillemidler til idrettsanlegg i tiden framover.

Muligheter for livslang læring

Bibliotekene er i Troms viktige kultur- og kunnskapsinstitusjoner som brukes av en stor del av befolkninga. Bibliotekene er møteplasser mellom kulturer og døråpner inn i det norske samfunnet for de som er nye i landet. Skal vi opprettholde og utvikle kompetanse i distriktene, må vi ha en god, desentralisert bibliotekjeneste. Fylkesrådet har et sterkt fokus på bibliotekene som læringsarena.

Ta vare på kultur og tradisjoner

I Troms har det vært sammenhengende bosetning i mer enn 10 000 år. Vi finner spor etter mennesker i hele fylket. Vi skal ta vare på de sporene kulturminnene er og på våre kulturtradisjoner. Kulturminnene og kulturmiljøene er en viktig ressurs for verdiskaping - autentiske miljøer er viktig i turismesammenheng. Fylkesrådet vil legge vekt på å gjøre kulturminnene tilgjengelige for publikum, og vil arbeide for å få bedre statlige tilskuddsordninger til bevaringsverdige bygninger. Men samtidig vil Fylkesrådet ha fokus på at kulturvern ikke skal være til hinder for utvikling. Vi ønsker å sette kulturminnene inn i en sammenheng hvor de kan brukes i en næringsmessig kontekst, men uten at det går ut over bevaringen - for mister de autenticiteten, mister de også tiltrekningskraften.

Samisk og kvensk kultur

Fylkesrådet vil spesielt vektlegge den samiske og kvenske kulturen som en del av vår felles kulturarv og gi den bedre utviklingsmuligheter. Fylkesrådet vil arbeide for å styrke kultursamarbeidet i de samiske områdene og å støtte samisk museumsvirksomhet, lokalhistorisk arbeid i de samiske samfunnene, kulturhistorisk forskning og verne om samiske kulturminner. Den samiske kulturrikdommen må gis vilkår for å utvikle språk, kultur og næring.

De frivillige organisasjonene er ryggraden i kulturen

Frivillig arbeid og dugnadsinnsats er fremdeles bærebjelken i lokalmiljøene. Frivillige går i bresjen for å bygge idrettsanlegg, holde organisasjonenes virksomhet i gang og drive fram små og store kulturarrangementer. Midler til foreninger og organisasjoner er nødvendig for å sikre den verdifulle aktiviteten som skjer i lokalmiljøene i vårt fylke.

Kulturmillionen

Fylkesrådet vil arbeide for innføringen av "kulturmillionen", som skal være midler til enkeltprosjekter, arrangementer og gode tiltak i hele fylket.

Synnøve Søndergaard
Fylkesråd for kultur og helse